

Hermanis Paukšs

**TREŠAIS**  
Melodramatiska komēdija

Darbojas:

**MONIKA**  
**SILVIJA**  
**DIDZIS**  
**LĪNA**  
**ZENTA**  
**EVITA**  
**KATE**  
**RITA**  
**ANDREJS**

1. skats

UZNĀK ZENTA.  
UZNĀK EVITA UN KATE.

**Zenta.** Kate! Evita! Uz kurieni tad jūs?

**Evita.** Uz mežu.

**Kate.** Ogās.

**Zenta.** Kādās ogās?

**Evita.** Zemenēs.

**Zenta.** Un kas ravēs?

**Kate.** Mēs jau izravējām.

**Zenta.** Visu?

**Evita.** Kuras dobes liki, tās izravējām – ne jau visu dārzu!

**Zenta.** Kārtīgi izravējāt?

**Kate.** Ļoti kārtīgi!

**Zenta.** Es pārbaudīšu.

**Evita.** Pārbaudi.

**Zenta.** Nu labi – ejiet. Tikai ilgi neesiet.

**Kate.** Mēs kādu stundiņu.

**Zenta.** Zinu es jūsu stundiņu...

EVITA UN KATE PROM.

2. skats

**Silvija** (*uznāk*). Ar audzināšanu noņemies, Zentiņ?

**Zenta.** Jāaudzina ir, Silvij. Vismaz jāizliekas, ka audzini, citādi pavisam izlaidīsies. Dzirdēju, ka tavējā arī atbraukusi.

**Silvija.** Jā, Monika vakar atgriezās.

**Zenta.** Uz cik ilgu laiku tad šoreiz?

**Silvija.** Saka, ka pavisam.

**Zenta.** Un ko tad viņa te darīs?

**Silvija.** Grib jau to pašu, ko mācījusies – ar kultūru ņemties.

**Zenta.** Un kur tad viņa domā to darīt, ja kultūras nams nelietojams stāv?

**Silvija.** Jā, kāds kādreiz mums bija kultūras nams... kāda skatuve... kādas gaismas...

**Zenta.** Nu jā... Salmiņtēva laikā. Viņš jau bija kā traks uz kultūru. Bet, kad Salmiņtēvs nomira, viņa vietā par pagastveci tas Kaktukrūmiņš nāca. Dabūja Eiropas naudu un visu skatuvi par pusmiljonu tā pārtaisīja, ka tagad nekam vairs nav derīga, Iestāstīja visiem, ka būšot kaut kas tik moderns, tāda tehnika, ka visiem mutes palikšot vaļā, taču, kad darbi beidzās, izrādījās, ka skatuve vairs nav lietojama, turklāt puse no tās naudas pazudusi Kaktukrūmiņa un dažu viņa draugu kabatās. bet pierādīt neko nevarēja, un pats Kaktukrūmiņš uz Rīgu partijas karjeru turpināt aizlaidās.

**Silvija.** Te jau viņš palikt vairs nevarēja.

**Zenta.** Un kur tad Monika tagad?

**Silvija.** Aizgāja uz pagastmāju runāt. Cer, ka viņu tur atbalstīs kā savējo, kas pēc mācīšanās atgriezusies.

**Zenta.** Savu kabatu tur atbalstīs un ne ko citu. Bet viņai pateiks, ka naudas pat bezdarbniekiem maizītei nepietiek.

**Silvija.** Tie lielākie bezdarbnieki jau varētu arī bez maizītes iztikt – ar samagonu pietiktu.

**Zenta.** Jā, kad maizītei vajag – nav, kur ņemt, jālūdz pabalsts, bet, kad iedzert gribas, tad nauda brīnumainā kārtā pēkšņi, nez, no kurienes, uzrodas. Iedomājies tik – darba nav! Kā var laukos nebūt darba? Es saviem darbiem ne gala ne malas neredzu, bet, kad aicinu kādu palīgā, pusdienas solīdama, tad saka ka par vēdera tiesu nevergošot! Pašam mūlis greizs un knapi uz kājām turas, bet topmodeles honorāru pieprasa. Un pat tačku no punkta Ā līdz punktam Bē pārstumt nav spējīgs, pa ceļam četrās puķu dobēs neiebraucot!

**Silvija.** Jā... tie, kas strādā, dara to par grašiem, bet tie, kas tā nodzērušies, ka vairs pakustēties nespēj, pieprasa cilvēka cienīgu algu.

**Zenta.** Pasaki savai Monikai, lai labāk ātri nodzeras līdz darba nespējai – tad pabalstos vairāk saņems nekā par godīgu darbu!

**Silvija.** To tu vari savām meitām ieteikt.

**Zenta.** Jā... es domāju, kas ar maniem skuķiem būs. Vajadzētu jau kaut kādās skolās sūtīt, bet nevar saprast, uz kuriem. Tagad visādi inženieri esot vajadzīgi un datoriki, bet kas nu manējās par inženierēm? Un visu mūžu pie datora sēdēt? Tas jau tikpat kā pagrabā. Varētu sūtīt uz juristiem – lai mācās cilvēkus apšmaukt, bet tur viņām prātiņš par īsu. Labi – vēl ir laiks domāt. Sveicini Moniku!

**Silvija.** Paldies!

ZENTA PROM.

3. skats

UZNĀK MONIKA.

**Silvija.** Nu? Kā tad gāja?

**Monika.** Nopriecējās, ka jauni cilvēki pēc izglītības iegūšanas mājās atgriežas.

**Silvija.** Un viss?

**Monika.** Teica, lai rakstot iesniegumu. Uzrakstīju īsu aprakstu par to, ko gribu un varu darīt. Brīvu štata vietu neesot, bet, ja deputāti nolems, ka vajag...

**Silvija.** Un cik tad ilgi jāgaida?

**Monika.** Kādā no nākamajām sēdēm izskatīšot.

**Silvija.** Nu... tas var ilgi vilkties. Ja pašiem ko vajag vai draugiem, tad sasauc ārkārtas sēdes. Būtu labāk mēģinājusi Rīgā kur iekārtoties.

**Monika.** Man nepatīk Rīgā. Te ir daba... miers... upe... meži visapkārt...

**Silvija.** Tikai nav laika to visu izbaudīt. Ejam!

ABAS PROM.

4. skats

**Rita** (*uznāk*). Monika!

**Monika** (*uznāk*). Rita!... Tu mani nobiedēji.

**Rita.** Piedod – negribēju. Atskrēju, lai tu ātrāk zinātu.

**Monika.** Nu? Kad lems?

**Rita.** Jau nobalsoja. Bija atlikuši tavu iesniegumu vistālākajā plauktā, bet man izdevās starp šodien skatāmajiem jautājumiem iebāzt.

**Monika.** Un?

**Rita.** Vienas balss pietrūka. Pirms tam debatēs gan visi runāja par to, cik svarīga ir kultūra un kā tā jāatbalsta.

**Monika.** Bet kāpēc tad nobalsoja pret?

**Rita.** Skaidroja, ka neesot pret kultūru, bet nevarot zināt, kā tev veiksies. Ja nu nekas nesanāks, tad nauda būšot izsviesta vējā, tāpēc, lai tu vispirms sagatavojot kādu kultūras pasākumu, tad deputāti to noskatīšoties un balsošot vēlreiz. Vārdu sakot, vilks paēdis, bet kaza beigta. Piedod, ka tā, bet es tur neko nevarēju darīt. Es jau tur nekas neesmu – tikai sekretāre.

**Monika.** Paldies, Rita. Es saprotu. Bet lai notiek – pierādīšu, ka varu.

**Rita.** Tāpat – par velti? Tas taču ir darbs!

**Monika.** Ne jau visi sāk kustēties tikai tad, kad tiek samaksāts.

**Rita.** Nu, pamēģini. Ar entuziasmu jau daudz ko var panākt. Re, kā tas pats Kaktukrūmiņš ar savu entuziasmu pie turības un partijas karjeras tika. Bet ko tu parādīsi? Kādu svētku pasākumu? Tam jau vajag naudu. Deju kolektīvu taisīsi? Kori?

**Monika.** Nē, sāksu ar teātra izrādi – tur visi gribētāji varēs piedalīties: arī tie, kam lācis uz auss uzkāpis, un tādi, kas ritmu nejūt.

**Rita.** Bet kur mēģināsi? Kādā šķūnī? Kā teātra pirmsākumos, kad latvieši savā zemē vēl kalpi bija?

**Monika.** Izdomāšu.

**Rita.** Es varu jūs ielaist kultūras nama foajē. Tikai, kur sēdēt, gan tur nav. Vecie krēsli tika izmesti, jo Kaktukrūmiņš teica, ka tie esot kaitīgi veselībai – būšot jauni: ergonomiskie. Taču beigās tiem pietrūka naudas.

**Monika.** Jā, krēslus vajadzētu. Visu laiku jau kājās nestāvēsi. Pateikšu, lai katrs aktieris paņem sev līdzī krēslu – nav jau tālu jāstiepj.

**Rita.** Kā kuram.

**Monika.** Nu tad tie, kas tuvāk dzīvo, var paķert divus.

**Rita.** Cīnies! Kā varēšu, tā atbalstīšu.

**Monika.** Paldies!

RITA PROM.

## 5. skats

**Silvija** (*uznāk*). Ko Rita gribēja?

**Monika.** Atnāca pateikt, ka deputāti par mani balsoja.

**Silvija.** Un atšuva?

**Monika.** Nē – nolēma, ka man vispirms ir jāparāda, ko varu.

**Silvija.** Tieši tā jau viņi atšuj – lai neviens nevar piesieties un kaut ko pārnest.

**Monika.** Vienalga: ja man ir dota iespēja, tad es to izmantošu. Vai nāksi manā izrādē spēlēt?

**Silvija.** Es? Tu traka?

**Monika.** Kādreiz taču kori dziedāji un deju kolektīvā dancoji. Arī mani vilki sev līdzī. Caur tevi jau es to visu iemīlēju.

**Silvija.** Nu jā, tas bija toreiz, kad Salmiņtēvs vēl bija dzīvs un pati biju jaunāka. Jā, tie bija skaisti laiki.

**Monika.** Vai tad nebūtu jauki, ja tie atgrieztos?

**Silvija.** Nē, nē, Monika – man pa saimniecību darba pietiek. Parunā ar citiem – varbūt kāds vaļīgāks atradīsies.

**Monika.** Bet es taču tagad tev palīdzu!

**Silvija.** Tas labi, ka palīdzī. (*Prom.*)

MONIKA PROM.

## 6. skats

UZNĀK EVITA UN KATE, PĒTĪDAMAS AICINĀJUMA LAPINU.

**Evita.** Aktierus, kas nedzīvo pārāk tālu, lūdz ierasties ar saviem krēsliem.

**Kate.** Krēsliem? Tas ir daudzskaitlī. Vai tas nozīmē, ka katram jāņem līdzī vairāki krēsli?

**Evita.** Tos, kas dzīvo tuvāk kultūras namam, lūdz ierasties ar diviem krēsliem.

**Kate.** Mēs dzīvojam tuvāk vai tālāk?

**Evita.** Nu, ne pārāk tuvu.

**Kate.** Arī ne pārāk tālu.

**Evita.** Pa vidam.

**Kate.** Varbūt drošības dēļ paņemsim katra pa diviem?

**Evita.** Tā kā mēs dzīvojam pa vidam, tad mums varētu pietikt arī ar trim krēsliem.

**Kate.** Es trīs krēslus nepastiepsu.

**Evita.** Ņemsim trīs uz abām. Tad iznāks pa pusotram krēslam uz katru. Vienu es, vienu tu, bet to trešo nesīsim abas.

**Kate.** Labi.

**Evita.** Mammu! Kurus krēslus mēs drīkstam ņemt?

#### 7. skats

**Zenta** (uznāk). Kādus krēslus?! Ko jūs gribat ar tiem darīt?

**Kate.** Iesim spēlēt teātri.

**Zenta.** Uz kurieni?

**Evita.** Pie Monikas.

**Zenta.** Pat nesapņojiet! Nekādus krēslus es jums nedošu! Salauzīsiet, nosmērēsiet, bet kas jaunus pirkus? (*Prom.*)

#### 8. skats

**Kate.** Ko darīsim? Iesim bez krēsliem?

**Evita.** Kā tad bez krēsliem, ja ir skaidri rakstīts, ka jānāk ar krēsliem?

**Kate.** Bet, ja mamma nedod!

**Evita.** Te jau nav rakstīts: ja mamma nedod krēslus, tad var iet arī tāpat!

**Kate.** Nav gan.

**Evita.** Kā tas izskatīsies, ja visi atnāks ar krēsliem, bet mēs – bez?

**Kate.** Slikti izskatīsies.

**Evita.** Tā laikam bija kļūda, ka prasījām mammai atļauju.

**Kate.** Bet ko nu vairs?

ABAS PROM.

#### 9. skats

UZNĀK MONIKA.

**Rīta** (*uznāk*). Nu? Kā tev veicas?

**Monika.** Pagaidām neviena nav. Tu esi pirmā.

**Rīta.** Es jau neskaitos – atnācu tikai paskatīties, kā tev veicas.

**Monika.** Kā redzi – ne visai.

**Rīta.** Gan jau pamazām salasīsies.

**Monika.** Cerēsim.

#### 10. skats

**Silvija** (*uznāk*). Jūs divas?

**Monika.** Mammu! Tu tomēr izdomāji atnākt!

**Silvija.** Tikai paskatīties!

**Monika.** Nu labi – paskaties.

11. skats

**Didzis** (*uznāk*). Sveika, Monika! Piedod, ka nokavēju! Darbi aizķērās.

**Monika.** Didzi! Tu arī... tikai paskatīties?

**Didzis.** Nē. Es, ja atļausi, gribētu spēlēt.

12. skats

**Līna** (*uznāk*). Didzi!

**Didzis.** Netraucē! Neredzi, ka notiek mēģinājums? Uzvedies klusi!

**Līna.** Kāds mēģinājums?

**Didzis.** Lūk, režisore, te skatītāji sēž.

**Monika.** Labvakar, Līnas tant!

**Līna.** Ē!... Monika!... Tad tu te esi tā režisore?

**Monika.** Tā iznāk.

**Līna.** Un kuri tad te ir tie aktieri?

**Didzis.** Es esmu aktieris!

**Līna.** Ko jūs man te pekstiņus stāstāt! Kas tas par teātri, kurā tikai viens aktieris!

**Didzis.** Nāc tu arī – būsim divi!

**Līna.** Tu mani par jukušu turi?

**Monika.** Patiešām, Līnas tant, jūs ar savu temperamentu būtu lieliska aktrise!

**Līna.** Monika... ja esi Rīgā mācījusies, tad tas nenozīmē, ka vari lauku sievas apcelt!

**Monika.** Bet es jau neapceļu. Es patiešām – saku to, ko domāju.

**Līna.** Nemaz neklausos! Didzi, man vajag tavu palīdzību!

**Didzis.** Pēc mēģinājuma. Tu varbūt atnāci pagasta kultūras dzīvi graut? Jau tāpat pie mums nekas nenotiek – tikai dzeršana! Tu tagad gribi dzeršanu atbalstīt?!

**Silvija.** Patiešām, Līna – dzert nav labi.

**Līna.** Bet es taču nedzeru!

**Silvija.** Kas tad tev tur tā deg, ka nevari līdz mēģinājuma beigām pagaidīt? Ja vajag, es varu tev palīdzēt, kamēr Didzis ir te.

**Līna.** Nu labi, labi: es jau varu te pasēdēt un pagaidīt, kamēr jums tas mēģinājums beigsies.

**Monika.** Šodien jau mēģinājuma vēl nebūs – gribēju tikai aprunāties ar tiem, kas pieteiksies.

**Līna.** Tad sāc! Lai var ātrāk pie darbiem tikt!

**Monika.** Nu jau gandrīz stunda pagājusi. Izskatās, ka neviena cita nebūs. Es tiešām nezinu, ko tagad iestudēt, ja man ir tikai viens aktieris.

**Didzis.** Bet, Monika – vai tad tu arī nevari spēlēt?

**Monika.** Nu jā – es varbūt varētu. Bet tad mēs tāpat esam tikai divi. Man te ir lugas uz vairākiem personāžiem.

**Didzis.** Es varētu mēģināt uzrakstīt lugu mums diviem.

**Monika.** Tiešām?

**Didzis.** Vai tad dzejoļi, ko tev sūtīju, bija tik slikti?

**Monika.** Nē, Didzi – tie bija brīnišķīgi!

**Didzis.** Un tagad man sagribējās arī lugu uzrakstīt.

**Līna.** Didzi! Tev nav laika nodarboties ne ar kādām muļķībām!

**Didzis.** Neuztraucies – es rakstīšu pa naktīm!

**Līna.** Nemaz nedomā! Naktīs ir jāguļ! Lai pa dienu būtu spēks visus darbus apdarīt!

**Didzis.** Ja tu man neļausi rakstīt, es dzeršu!

**Visas.** Didzi!

**Didzis.** Bet kaut kāda atslodze cilvēkam taču ir vajadzīga!

**Silvija.** Jā, Līna, patiešām: labāk taču, ja cilvēks raksta lugas, nevis dzer.

**Līna.** Gudriniece... Nu labi – uz tavu atbildību! Ja, rakstīdams lugas, viņš apsolās darbos būt čaklāks nekā līdz šim, tad pa nakti, manis pēc, kādu stundiņu var arī parakstīt!

**Didzis.** Rakstīt par mūsdienām vai par seniem laikiem?

**Monika.** Raksti, kā tev pašam gribas.

**Didzis.** Tad es laikam rakstīšu par seniem laikiem. Gribas vismaz iztēlē padzīvot kaut kur citur. Tas, kas notiek šodien un te, viss noriebies.

**Monika.** Labi, raksti par seniem laikiem.

**Silvija.** Bet tur jau tādus tērpus vajadzēs!... Labāk raksti par šodienu, par laukiem – tad aktieri paši varēs mājās sev piemērotas drēbes sameklēt.

**Rita.** Kultūras nama noliktavas ir pilnas ar dažādiem tērpiem. Vēl no Salmiņtēva laikiem. Daudzi gan sapelējuši, bet domāju, ka arī kaut ko lietojamu atradīsim. Un mazākus caurumus jau var aizdiegt.

**Monika.** Bet vai tu drīksti tos tā no turienes ņemt un mums dot?

**Rita.** Vai tu domā, ka kāds vairs zina, kas īsti tur atrodas?

**Monika.** Bet ja uzzinās?

**Rita.** Tev taču lika sevi pierādīt! Neviena jau man neteica, ka nedrīkstu tev neko dot. Un tās lupatas nevienam nav vajadzīgas. Jā, visām ir inventarizācijas numuri, bet tu jau tās neņemsi valkāšanai – pēc izrādes noliksim atpakaļ vietā.

**Līna.** Tad šodien nekas vairāk nebūs?

**Monika.** Tā iznāk.

**Līna.** Nāc, Didzi – pierādi ar dabiem, ka esi nopelnījis tiesības rakstīt!

**Didzis.** Es šonakt uzrakstīšu.

**Līna.** Nemuldi – ejam!

**Monika.** Paldies, Didzi!

LĪNA, DIDZIS UN SILVIJA PROM.

**Rita.** Turies, Monika! Salmiņtēvs uz tevi no debesīm skatās!

**Monika.** Paldies – centīšos.

RITA PROM.

13. skats

**Andrejs** (*uznāk*). Es atvainojos, vai te ir tas teātris?

**Monika.** Jā.

**Andrejs.** Piedodiet, ka nokavēju. Es no kaimiņu pagasta. Ceļi, pati zināt, kādi. Andrejs!

**Monika.** Monika.

**Andrejs.** Vai jūs teātrī tikai savējos ņemat vai varbūt arī mani izņēmuma kārtā pieņemsiet? Mūsu pusē nekā tāda nav, taču reizēm gribas.

**Monika.** Jā, protams, Andrej. Bet šodien mums tikai viens puisis pieteicās.

**Andrejs.** Tad varbūt divi puisi varētu ko nospēlēt?

**Monika.** Jā, protams! Didzis teicās lugu uzrakstīt. Nu uz mums diviem – mani un viņu, es pati tad arī spēlētu. Bet, ja jūs būtu trešais, tad noteikti interesantāk sanāktu.

**Andrejs.** Jā, es labprāt nāktu par trešo!

**Monika.** Tad es jums piezvanīšu, kad luga būs gatava. Pateikšu Didzim, lai raksta uz trim. Atvainojiet, ka šodien jums velti sanāca to gaisa gabalu braukt!

**Andrejs.** Viss kārtībā – es jau arī nedomāju, ka pirmajā dienā mēģināšana sāksies – vispirms taču jāpārbauda, kāds kuram talants.

**Monika.** Būtu tik spēlētāji... kāds te vairs talants?

**Andrejs.** Labi, Monika: tad es gaidu jūsu zvanu – bija prieks iepazīties!

**Monika.** Nu ja – man tāpat.

**Andrejs.** Uzredzēšanos!

**Monika.** Uzredzēšanos, Andrej!

ABI PROM.

14. skats

**Monika** (*uznāk ar mobilo tālruni pie auss*). Didzi...

**Didzis** (*uznāk ar mobilo tālruni pie auss*). Monika! Es uzrakstīju!

**Monika.** Paldies, Didzi! Tikai viena lieta...

**Didzis.** Kāda?

**Monika.** Tu vakar biji izslēdzis telefonu...

**Didzis.** Jā, lai neviens netraucē rakstīt.

**Monika.** Viens vīrs no kaimiņu pagasta arī pieteicās kopā ar mums spēlēt. Es tev zvanīju, gribēju to pateikt. Tātad lugā būtu vajadzīgs vēl trešais personāžs.

**Didzis.** Ak tā?

**Monika.** Varbūt tu vari to lugu kaut kā plašāk izvērst?

**Didzis.** Protams! Jā! Es izdomāju! Trešais ir tieši tas, kā tur vēl pietrūkst! (*Izvelk bloknotu, sāk rakstīt.*)

MONIKA PROM.

15. skats

**Līna** (*uznāk*). Didzi!

**Didzis.** Netraucē!

**Līna.** Ko nozīmē – netraucē! Man ir vajadzīga tava palīdzība! Nekavējoties!

**Didzis.** Drīz nākšu!

**Līna.** Bet man vajag tūlīt!

**Didzis.** Ja tu tagad iztraucēsi manu iedvesmu... nākamās paaudzes tev to nepiedos!  
(*Prom.*)



**Līna** (*kliedz pakaļ Didzim*). Ko?! Kādas nākamās paaudzes? Un vispār – tu man apsolīji, ka rakstīsi tikai pa naktīm! Didzi! (*Prom pakaļ Didzim.*)

16. skats

UZNĀK MONIKA UN DIDZIS.

UZNĀK ANDREJS.

**Monika.** Iepazīstieties – Didzis, Andrejs.

**Didzis un Andrejs.** Prieks iepazīties!

**Andrejs.** Paldies par lugu, Didzi – man patika!

**Didzis.** Man gan tavs tēls tāds ļoti melns sanāca, bet mēs jau varam mainīties: tu spēlētu to mīlētāju, bet es – to nelieti.

**Andrejs.** Vai tev prāts! Atteikties no nelieša lomas? Tur jau trakam jābūt. Man patīk spēlēt neliešus! Lielu saimniecību vadot, jābūt vienmēr laipnam pret visiem, lai kādas cūcības kurš darītu. Šai lomā beidzot varēšu izlādēties.

**Monika.** Tad nāciet – izlādēsimies!

17. skats

UZNĀK EVITA UN KATE, NESDAMAS GALDU.

**Evita.** Lūdzu! Te būs galds!

**Monika.** Kāpēc galds?

**Kate.** Mamma neļāva ņemt krēslus, tāpēc mēs atnesām galdu. Derēs?

**Monika.** Jā, protams. Noderēs arī galds – būs, kur eksemplārus nolikt. Paldies!

18. skats

**Zenta** (*uznāk*). Tā jau es domāju! Ko tas nozīmē?! Vai kāds var paskaidrot, kā mans galds nonāca te?

**Evita.** Mēs to atnesām.

**Zenta.** Kāpēc?

**Kate.** Jo tu neļāvi ņemt krēslus.

**Zenta.** Un galdu es jums atļāvu ņemt?!

**Evita.** Kaut ko taču mums vajadzēja atnest.

**Zenta.** Bez prasīšanas?!

**Kate.** Mums bija bail, ka tu neļautu.

**Zenta.** Protams, ka neļautu!

**Evita.** Nu re!

**Kate.** Nest atpakaļ?

**Zenta.** Protams, ka nest atpakaļ!

**Evita.** Nesam...

**Zenta.** Labi – ne jau tagad: pabeidziet mēģinājumu un tad.

**Evita un Kate.** Mammu! Paldies!

**Zenta.** Ar paldies šoreiz cauri netiksiet.

**Evita** un **Kate**. Skaidrs...

**Monika**. Izskatās, ka ir uzradušies vēl divi personāži.

**Didzis**. Par to neuztraucies: kā viņas ieraudzīju, tā uzreiz iztēle sakustējās.

**Kate**. Nu? Ko mēs spēlēsim?

**Monika**. Jūs jau tikai nupat atskrējāt – Didzim vajadzīgs laiks, lai jums lomas izdomātu.

**Zenta**. Vienas jau nu es viņas te neatstāšu. Apvienošu pedagogiju ar mākslu.

**Monika**. Tad pamēģināsim tagad tos skatus, kas jau gatavi – jūs pagaidām varat paskatīties.

VISI IEKĀRTOJAS.

**Andrejs** (*lasa lomā*). Es ierados, lai pateiktu, ka ņemu tevi sev par sievu!

**Monika** (*lasa lomā*). Bet... es jūs nemaz nemīlu!

**Andrejs** (*lasa lomā*). Tam nav nozīmes – gan iemīlēsi!

**Monika** (*lasa lomā*). Nekad!

**Andrejs** (*lasa lomā*). Nekad? Nu to mēs redzēsim!

**Didzis** (*lasa lomā*). Liec viņu mierā! Neaiztiec!

**Andrejs** (*lasa lomā*). Kas tas par lupatlasi?

**Didzis** (*lasa lomā*). Jā, esmu viņas kalps, bet zobens mans pierādīs, kurš te ir lupatlasis!

**Evita**. Vai tad tāda zivs maz ir?

**Monika**. Kāda zivs?

**Kate**. Nu – lupatlasis?

**Evita**. Es zinu, ka ir sudrablasis.

**Kate**. Jā, lai viņš labāk saka: kas tas par sudrablasi? Tā būs pareizāk.

**Andrejs**. No viņām dienās iznāks slavenas teātra kritiķes.

19. skats

**Līna** (*ieskrien*). Didzi!

**Didzis**. Bet, mammu!

**Līna**. Ko mammu?! Govs aizmuka! Vai tu domā, ka es varu tai pakaļ paskriet?!

**Didzis**. Uz kurieni?!

**Līna**. Uz purvu! Dunduru bars pēkšņi apsēda, govs izrāva ķēdi no zemes un aizbizoja!

**Andrejs**. Skrienam! Ātrāk noķersim, ātrāk varēsim turpināt!

**Didzis**. Turpināsim tad pie manis.

DIDZIS, ANDREJS, MONIKA UN LĪNA PROM.

20. skats

**Evita**. Skrienam mēs arī!

**Zenta**. Uz kurieni?

**Kate**. Govi ķert!

**Zenta**. Jūsu tur tikai vēl trūka! Nemiet galdu un marš uz mājām!

**Evita** un **Kate**. Jā, bet viņi turpinās pie Didža!

**Zenta**. Tāpat jums šodien lomu vēl nav! Ja neklausīsiet, nelaidīšu vairs uz teātri. (*Prom.*)

## 21. skats

**Evita.** Ko tu gribētu spēlēt tajā lugā?

**Kate.** Es nezinu. Kādu lomu iedos, tādu spēlēšu. Vai tad mēs varam izvēlēties?

**Evita.** Didzis jau mums vēl neko nav uzrakstījis.

**Kate.** Nu un?

**Evita.** Varbūt mēs varam palūgt, lai uzraksta mums tādas lomas, kādas gribam?

**Kate.** Palūgt varam. Bet ko mēs lūgsim?

**Evita.** Ko tu gribētu spēlēt?

**Kate.** Es nezinu. Neesmu par to domājusi. Un tu?

**Evita.** Es arī nezinu.

**Kate.** Ko tad mēs lūgsim, ja pašas vēl nezinām, ko?

**Evita.** Nu ja – vispirms izdomāsim, tad palūgsim, bet tagad nesam galdu.

**Kate.** Nesam.

ABAS PROM.

## 22. skats

UZNĀK DIDZIS.

UZNĀK EVITA UN KATE.

**Evita.** Paklau, Didzi: vai tu mums lomas jau esi uzrakstījis?

**Didzis.** Nē, neesmu.

**Kate.** Vai tajā lugā varētu būt divas princeses?

**Didzis.** Varētu.

**Evita.** Un vai tās divas princeses varētu spēlēt mēs?

**Didzis.** Jūs pēc princesēm neizskatāties.

**Kate.** Bet, ja mēs uzvilksim skaistas kleitas?

**Evita.** Un galvā uzliksim kronīšus?

**Didzis.** Es domāju, ka jūs drīzāk varētu nospēlēt divas karpas.

**Evita.** Karpas?

**Kate.** Kāpēc karpas?

**Didzis.** Tāpēc, ka jūs daudz zināt par zivīm. *(Prom.)*

## 23. skats

**Evita.** Ko viņš teica?

**Kate.** Viņš teica, ka mēs spēlēsim karpas.

**Evita.** Vai tev neliekas, ka viņš mūs apvairoja?

**Kate.** Liekas. Ko darīsim? Apvainosimies un viņa lugā nespēlēsim?

**Evita.** Uz muļķiem un rakstniekiem apvainoties nav vērts. *(Rāda mēli pakaļ Didzim.)* Ē!

**Kate.** Tad spēlēsim karpas?

**Evita.** Nē, karpu jau nu gan es nespēlēšu!

**Kate.** Man arī diez ko vis negribas. Bet spēlēt gan gribas.

**Evita.** Taču ne jau karpu! Zivis nerunā. Tad jau mums nebūs teksta.

**Kate.** Varbūt, ka tā būs pasaka par zemūdens valstību, kur arī zivis runā?

**Evita.** Tad būtu vismaz nāriņas iedevs nospēlēt.

ABAS PROM.

24. skats

UZNĀK ZENTA.

**Zenta.** Labdien, kungs!... Nē, tā nav labi... Labdien, kungs!... Nē, tā arī nav labi...

Labdien, kungs! Vai drīkstu jūs patraucēt?

**Silvija** (*uznāk*). Ko tad tu te dari? Pati ar sevi runāties?

**Zenta.** Nē, es tekstu mācos.

**Silvija.** Kādu tekstu?

**Zenta.** Izrādei.

**Silvija.** Kādai izrādei?

**Zenta.** Nu tai, ko Monika taisa!

**Silvija.** Ko? Tu arī tajā spēlēsi?

**Zenta.** Jā. Saprātu, ka tā vēlme visu laiku manī ir dzīvojusi. Gan centos to apspiest pēc Salmiņtēva aiziešanas, kad te viss pajuka, bet tagad, kad redzu, ka viss atkal notiek – nespēju vairs atturēties. Labdien, kungs!... Nē, tā nav labi... Labdien, kungs!... (*Prom.*)

SILVIJA PROM.

25. skats

UZNĀK EVITA UN KATE.

UZNĀK DIDZIS.

**Didzis.** Te jums būs eksemplāri. Tā, lai uz mēģinājumu jau zinātu tekstu!

**Evita.** Jā, Didzi! Protams!

**Kate.** Paldies!

DIDZIS PROM.

26. skats

**Evita.** Tātad tā būs pasaku luga ar tekstu karpām?

**Kate.** Bet es nevienu karpu te neredzu.

**Evita.** Nu ja: tās droši vien nav īstas lomas, bet divas karpas bez teksta, kas ik pa brīdim pārpeld pāri skatuvei.

**Kate.** Tātad tomēr mēmas...

**Evita.** Tāpēc viņš teica, ka uz mēģinājumu jāzina teksts – tas bija joks, jo teksta nemaz nav.

**Kate.** Nu nekas: ja labi pārpeldēsim pāri skatuvei, tad nākamajā izrādē varbūt arī kādu tekstu iedos.

ABAS PROM.

27. skats

UZNĀK MONIKA.

**Silvija** (*uznāk*). Nu? Kā jums tur veicas?

**Monika.** Tīri labi: Didzis uzrakstīja lugu, tagad mēģinām.

**Silvija.** Zini, es tagad nožēloju, ka arī nepieteicos. Zenta stāsta, cik jums tur jautri iet.

**Monika.** Tad tu varbūt arī gribētu?

**Silvija.** Bet jums jau tur luga gatava.

**Monika.** Nu, līdz beigām vēl tālu. Ja ir cilvēki, kas grib spēlēt, tad var to darbību kaut kā izvērst.

**Silvija.** Nu, ja tas nesagādā pārāk lielas grūtības, es labprāt pamēģinātu.

**Monika.** Protams, mammu – gan jau Didzis kaut ko izdomās. (*Zvana ar mobilo tālruni.*)

**Silvija.** Paldies, Monika! (*Prom.*)

28. skats

**Didzis** (*uznāk ar mobilo tālruni pie auss*). Jā, Monika?

**Monika.** Piedod, Didzi...

**Didzis.** Ko?

**Monika.** Mana māte arī grib spēlēt.

**Didzis.** Ne tikai tavējā.

**Monika.** Ko? Tava arī?!

**Didzis.** Jā. Vai vari iedomāties?

**Monika.** Nē, nevaru.

**Didzis.** Es arī nevarēju, bet neiedomājama ir noticis.

**Monika.** Vai tev vēl ir kādas idejas?

**Didzis.** Pagaidām nav. Vēl esmu šokā. Bet ceru drīz atjēgties. Gan izdomāšu, Monika.

29. skats

**Līna** (*sauciens no tāluma*). Didzi!

**Monika.** Paldies, Didzi! Dzirdu, ka mmma tevi sauc.

**Didzis.** Jā, Monika – līdz vakaram!

**Monika.** Līdz vakaram, Didzi!

**Līna** (*uznāk*). Didzi! Tu kurš esi kļuvis?

**Didzis.** Jā – no tavas kliegšanas, bet skrienu!

ABI PROM.

30. skats

UZNĀK EVITA UN KATE.

**Evita.** Monika!

**Kate.** Mēs samācījāties tās lomas.

**Monika.** Ļot labi.

**Evita.** Drīkst, mēs tagad tev parādīsim?

**Kate.** Ja kaut kas nav tā – negribas izgāzties visu klātbūtnē.

**Monika.** Nu labi – parādiet.

MEITENES RĀDA.

**Monika.** Ko jūs darāt?

**Evita.** Peldam.

**Monika.** Bet kāpēc jūs peldat?

**Kate.** Nu... mēs tēlojam karpas.

**Monika.** Kādas karpas?

**Evita.** Didzis teica, ka mēs esam karpas.

**Monika.** Karpas?

**Kate.** Nu ja.

**Monika.** Nu nē taču! Jūs abas šai lugā esat princeses!

**Meitenes.** Princeses?

**Monika.** Vai tad neredzat, ka pretī princešu lomām ir ierakstīti jūsu vārdi?

**Evita.** Tagad redzam.

**Kate.** Bet kāpēc tad Didzis teica, ka karpas?

**Monika.** Acīmredzot pajokoja.

**Evita.** Labs joks.

**Kate.** Jā, nomirt var no smiekliem.

**Evita.** Tikai princešu tekstu gan mēs neesam iemācījušās.

**Kate.** Visu laiku trenējāties spēlēt karpas.

**Monika.** Nu tad nākamajā izrādē varēsiet spēlēt karpas.

**Evita.** Nē, paldies!

**Kate.** Labāk princeses.

MAZĀS PROM.

31. skats

**Rita** (*uznāk*). Nu? Kā veicas? Ja vēl ko vajag – saki, mēģināšu izkombinēt.

**Monika.** Paldies – nu jau laikam viss ir savākts. Ceru, ka pēc nedēļas vai divām varēsim parādīt.

**Rita.** Lieliski! Kur rādīsi? Turpat foajē?

**Monika.** Ja laiks būs labs, spēlēsim uz kultūras nama kāpnēm.

**Rita.** Tad es pateikšu deputātiem, ka viņi var izvēlēties sev izdevīgāko dienu un laiku.  
Galvenais – lai viņi redz!

**Monika.** Protams. Gan jau aktieri pielāgosies – saprot taču situāciju.

ABAS PROM.

32. skats

UZNĀK VISI, IZŅEMOT RITU, TĒRPOS.

UZNĀK RITA.

**Monika.** Nu? Sāksim izrādi?

**Rita.** Jā, tā kā būtu laiks... bet nebūs neviena no deputātiem.

**Monika.** Kā – neviena? Tas nevar būt! Paši taču nolika gan dienu gan laiku!

**Rita.** Nē, neviena nebūs. Es visus apzvanīju. Katram pēkšņi kaut kas gadījies: viens saķēris iesnas, otram jāgatavojas drauga kāzām, citu svarīgs vīrs uzaicinājis makšķerēt... un tā tālāk. Lūdza atvainot, ka tā iznācis.

**Zenta.** Jā... mēs ar meitenēm, lai pielāgotos deputātu vēlmēm, neaizbraucām uz mana brāļadēla kāzām.

**Līna.** Es šodien uz gadatirgu gribēju aizšaut.

**Silvija.** Mums ar Moniku vajadzēja aizbraukt manu māsu, viņas krustmāti dzimšanas dienā apsveikt.

**Andrejs.** Es tikšanos ar sadarbības partneriem atcēlu.

**Zenta.** Skaidra būšana! Ja nav redzējis, tad nav arī iemesla par štata vietu balsot! Visi tagad mazgās rokas nevainībā, un visiem tās būs tīras!

**Rita.** Es laikam nojaušu, kas tur apakšā.

**Līna.** Kas?

**Rita.** Redzi, ja viņi atzītu, ka Monika ir tā vērtā, lai paņemtu viņu štatā kā kultūras dzīves vadītāju, tad nāktos parūpēties arī par vietu, kur tas notiek. Un kur tad tam vajadzētu notikt? Protams, ka kultūras namā. Bet to taču viņi paši nelietojamu pataisījuši, nu labi – ne paši, bet Kaktukrūmiņš, taču pašvaldība tā pati – mūsējā. Lai tur visu atkal kārtībā savestu, divreiz vairāk naudas vajadzēs, nekā iztērēja modernizācijai – pareizāk sakot, sabojāšanai. Pēc kā tas izskatīsies? Var jau visu uz Kaktukrūmiņu novelt, bet te daudzi ar viņu ir saistīti: Kaktukrūmiņš, pa Rīgu dzīvodamies, ik pa brīdim pagastam kādu naudu izkārto, no kā arī vietējiem savā kabatā kaut kas atlec. Tad nu viņi labāk izliksies, ka ar kultūras namu viss ir kārtībā, tikai nav neviena, kas tur varētu strādāt.

**Andrejs.** Varbūt tomēr sāksim? Ne jau tikai deputātiem izrādi taisījām. Skatītāju gan nav daudz, bet tie, kas atnākuši, pelna, lai mēs pacenstos. Nenokar degunu, Monika! Ar interešu sadursmēm ir jārēķinās. Gan jau atslaucīsim viņiem degunus. Tu neesi viena!

**Monika.** Protams, Andrej. Paldies!

VISI PROM. SĀKAS IZRĀDES AIZKULIŠU SKATI BEZ TEKSTA: TĒLOTĀJI IK PA BRĪDIM PĀRSKRIEN NO VIENAS PUSES UZ OTRU UN ATPAKAĻ.

33. skats

UZNĀK MONIKA TĒRPĀ.

**Andrejs**(*uznāk tērpā*). Nu, Monika? Kāds noskaņojums?

**Monika**. Nekāds.

**Andrejs**. Vai tad pirmajai reizei bija tik slikti?

**Monika**. Nē, nebija slikti.

**Andrejs**. Man arī tā likās. Tie, kas bija atnākuši, izskatījās apmierināti un smaidīja.

**Monika**. Bet ko tālāk? Tie, kam vajadzēja manu likteni izlemt, neredzēja.

**Andrejs**. Ko tu teiktu, ja mēs šo izrādi nospēlētu arī manā pagastā?

**Monika**. Varētu jau. Tikai kā mēs ar visām mantām uz turieni tiksim?

**Andrejs**. Tās nu gan nav problēmas: manā busiņā vietas pietiks visiem. Varbūt varam jau nākamsestdien?

**Monika**. Jāprasa aktieriem, vai visi tiek.

**Andrejs**. Apvaicāties.

ABI PROM.

34. skats

UZNĀK LĪNA, ZENTA UN SILVIJA TĒRPOS.

**Andrejs**(*uznāk*). Visi gatavi? Sākam?

**Līna**. Skatītāji ir?

**Andrejs**. Ir. Pilna zāle. Pat kājās stāv.

**Zenta**. Kā tev tas izdevās?

**Andrejs**. Savējiem pateicu atklāti: kas nebūs uz izrādi, varēs meklēt darbu citur. Visiem priekšniekiem tāpat: ja neieradīsies, tad zini – kad tev ko vajadzēs, pie manis vari nenākt.

**Silvija**. Ārprāts! Piespiest ar varu...

**Andrejs**. Ne jau dzert spiežu, bet kulturāli izklaidēties! Sākam!

VISI PROM. SĀKAS IZRĀDES AIZKULIŠU SKATI BEZ TEKSTA: TĒLOTĀJI IK PA BRĪDIM PĀRSKRIEN NO VIENAS PUSES UZ OTRU UN ATPAKAĻ.

35. skats

UZNĀK MONIKA TĒRPĀ.

**Andrejs**. Nu, re – cilvēkiem patika. Smējās kā traki!

**Monika**. Jā, tikai ne vienmēr tur, kur vajadzēja.

**Andrejs**. Kāda tam nozīme? Galvenais, ka patīk. Prasīja, kad būs nākamā.

**Monika**. Baidos, ka... nākamās nebūs.

**Andrejs**. Monika... bet kāpēc? Pati taču redzēji, ka mums izdevās.

**Monika**. Man laikam vairs nav spēka. Cik ilgi kultūras nama foajē nemsimies, paši savas mēbeles līdz stiepdami? Reiz taču arī no turienes mūs izmetīs. Vai tad iemeslu grūti atrast? Es mūsu vietvalžiem esmu kā dadzis acīs: viņi grib mierīgi dzīvot, savas lietas kārtodami, bet es – ar kaut kādu kultūru lienu.



**Andrejs.** Un kā būtu, ja tu teātri pārceļtu uz citu vietu?

**Monika.** Uz kurieni?

**Andrejs.** Pie manis.

**Monika.** Kā – pie tevis?

**Andrejs.** Redzi, bērnībā es sapņoju kļūt par aktieri. Tāpat kā daudzi citi. Taču aizgāju studēt lauksaimniecību. Kaimiņi cits pēc cita nodzērās vai devās zilās tālēs laimi meklēt un pa lēto pārdeva man savas zemes. Saimniecība paplašinājās. Tagad tā ir lielākā pagastā. Nav jau tā, ka viss ietu gludi, bet, ja kādreiz strādāju, tikai pāris stundas naktīs gulēdams, tad tagad varu sev laiku arī kam citam izbrīvēt. Un vislabprātāk es to izbrīvētu teātrim. Mūsu pagastā man ir svars, jo no manis vislielākie nodokļi nāk. Es runāju ar mūsu priekštāvjiem. Viņi ir gatavi teātri ar piemērotām telpām nodrošināt. Tikai par to algu gan, ko pagasts varētu tev piešķirt, pat kaķis nosprāgtu badā, tāpēc es noformēšu tevi par kaut ko savā saimniecībā un cilvēka cienīgu algu maksāšu, bet tu par šo naudu, protams, izrādes taisīsi. Arī Didzim par lugām kaut ko izkārtošu. Vismaz puse pagasta strādā pie manis – gribu dot cilvēkiem normālas izklaides iespējas.

**Monika.** Bet ko darīt ar mūsējiem, kas pie manis jau spēlē?

**Andrejs.** Tavējos vadāšu ar busiņu. Tu jau arī droši vien pie mātes turpināsi dzīvot? Tad nu pie reizes – gan režisori, gan aktierus.

36. skats

UZNĀK DIDZIS.

**Andrejs.** Nu? Kā tad būs? Vai nāksi pie manis, Monika?

**Monika.** Nākšu, Andrej! Protams! Paldies!

DIDZIS PROM.

37. skats

**Andrejs.** Tev paldies, Monika! Un vajadzētu atkārtot rādīšanu mūsu pagastā – atsauksmes bija tik labas, ka tie, kas neieradās, arī grib redzēt.

**Monika.** Un vēl vienu izrādi vajadzētu nospēlēt pie mums – mūsējie arī ir izrādījuši interesi.

**Andrejs.** Nē, tur principā nespēlēsim – es atsūtīšu autobusu, lai tos, kas vēlas redzēt, uz mūsu pagastu ved – tā varbūt pat pilnu zāli atkal sakasīsim.

**Monika.** Kā priekšnieks teiks!

**Andrejs.** Sarunāts!

ABI PROM.

38. skats

UZNĀK LĪNA, SILVIJA UN ZENTA TĒRPOS.

**Rīta**(*uznāk*). Varat mūs apsveikt!

**Līna**. Ar ko?

**Rīta**. Padzirdējuši, ka mūsu teātris uz kaimiņu pagastu pārvācas, deputāti uzreiz atrada finansējumu.

**Silvija**. Bet Monika jau ir sarunājusi ar kaimiņiem!

**Rīta**. Jā, viņi to zina. Tagad risina savstarpējas sarunas ar domu, ka uz abiem pagastiem varētu viens kopējs teātris būt.

**Līna**. Kad piedāvā, tad pasūta tālāk, bet, tikko redz, ka ir citam, tā uzreiz arī pašiem savajagas! Tfu! Par šitiem jau nu es vairs nebalsošu!

**Rīta**. Nē, tagad tieši par šitiem ir jābalso! Ja jau paši ir uzprasījušies un vēl ar kaimiņiem sarunājuši, tad būs spiesti arī turpmāk teātri atbalstīt. Bet, ja ievēlēsīm jaunus, tad tie teiks, ka neko nezina, un teātrim nekādu naudu vairs nedos!

**Līna**. Kas par muļķībām! Es esmu gatava balsot tikai par tevi!

**Silvija**. Es arī! Salmiņtēvs priecāsies tevi savā vietā redzot.

**Līna**. Tā lai nākamajās vēlēšanās kandidētu!

**Rīta**. Paldies!

**Zenta**. Labi, pietiks par politiku – skatītāji sanākuši, ejam noskaņoties izrādei!

**Silvija**. Nu jau noskaņojums ir gana labs!

VISAS PROM.

39. skats

UZNĀK MONIKA TĒRPĀ.

**Didzis** (*uznāk tērpā*). Piedod, Monika, bet es vairs nespēlēšu teātri.

**Monika**. Bet, Didzi... kāpēc?

**Didzis**. Nespēju.

**Monika**. Kas pēkšņi noticis? Didzi!

**Didzis**. Tas lai paliek pie manis.

**Monika**. Bet, Didzi... kā tad izrāde? Tūlīt jāsākas. Cilvēki gaida!

**Didzis**. Protams. Šo izrādi es nospēlēšu. Un tad iešu. Atvaino.

**Monika**. Cik uzmundrinoša ziņa... un vēl pirms izrādes... Nē... jāsaņemam!

40. skats

UZNĀK DIDZIS TĒRPĀ.

**Monika**(*uznāk tērpā*). Didzi...

**Didzis**. Nu?

**Monika**. Vai tu vēl arvien esi nolēmis mūs pamest?

**Didzis**. Jā.

**Monika**. Bet pats taču redzēji, cik ļoti mūsu izrāde skatītājiem patika! Un tavs tēlojums viņiem patika visvairāk! Tu ar tādu atdevi spēlēji.

**Didzis**. Jā, spēlēju. Jo zināju, ka šī ir mana pēdējā izrāde.

**Monika**. Kad tu man atzinies mīlestībā, man bija tāda sajūta, ka tu mani patiešām mīli.

**Didzis.** Tā jau arī ir. Es patiešām tevi mīlu. Diemžēl.

**Monika.** Tu mani mīli?

**Didzis.** Jā.

**Monika.** Tu – Didzis – mani – Moniku, nevis tavs tēls manu tēlu?

**Didzis.** Jā, es – Didzis – mīlu tevi – Moniku – un šo mīlestību es ierakstīju savā lugā. Tā bija atzīšanās.

**Monika.** Bet, Didzi... kāpēc tu teici „diemžēl”?

**Didzis.** Kā – kāpēc?

**Monika.** Jā, es nesaprotu.

**Didzis.** Tu? Nesaproti?

**Monika.** Jā – nesaprotu.

**Didzis.** Tādas jau jūs, meitenes, esat: gribat, lai pēc iespējas vairāk būtu to, kas jūs mīl un jūsu dēļ cieš, bet pašas...

**Monika.** Ko – pašas?

**Didzis.** Apprecies ar kādu bagātnieku.

**Monika.** Didzi! Vai tev prāts sāk dzist? Es neesmu precējusies! Kur tu to rāvi?

**Didzis.** Labi, vēl neesi, bet gatavojies.

**Monika.** Nē, vēl negatavojos. Kas tev to teica?

**Didzis.** Es pats savām ausīm dzirdēju.

**Monika.** Ko tad?

**Didzis.** Kā tevi bildināja un kā tu pieņēmi šo bildinājumu.

**Monika.** Piedod, Didzi, bet viens no mums ir traks. Es neatceros, ka kāds būtu mani bildinājis, nemaz nerunājot par to, ka būtu kādu bildinājumu pieņēmusi.

**Didzis.** Kāpēc tu tagad melo?

**Monika.** Es? Meloju?! Kāpēc man vajadzētu melot?

**Didzis.** Tu neesi tāda, par kādu es tevi līdz šim uzskatīju. Es varu saprast to, ka tu mīli citu un precies ar viņu, bet, ka tu spēj, man acīs skatīdamās, melot...

**Monika.** Didzi! Es jūtu, ka arī manas domas par tevi sāk mainīties. Ja tu uzdrošinies uz baumu pamata apvainot mani melos...

**Didzis.** Tās nav baumas! Es pats nejauši biju klāt brīdī, kad Andrejs tevi bildināja un tu piekriti kļūt par viņa sievu!

**Monika.** Didzi... tu to esi nosapņojis. Andrejs nekad nav mani bildinājis, un es nekad neesmu solījusies iet pie viņa.

**Didzis.** Ha! Varu atkārtot vārdu pa vārdam! Tie kā ar karstu dzelzi ir iededzināti manā atmiņā! Andrejs tev prasīja: „Vai nāksi pie manis, Monika?” Un tu viņam atbildēji: „Nākšu, Andrej!” Vai vēl noliegsi?

**Monika.** Nē, nenoliegšu.

**Didzis.** Nu?! Paldies par patiesību beidzot!

**Monika.** Par kādu patiesību? Viņš jau nemaz neaicināja mani par sievu! Turklāt viņam sieva jau ir! Un, cik zinu, šķirties viņš netaisās.

**Didzis.** Par ko tad viņš tevi aicināja?

**Monika.** Par teātra vadītāju uz savu pagastu.

**Didzis.** Par teātra vadītāju?

**Monika.** Jā. Un es tiešām piekritu. Bet domāju, ka teātra vadītāja tomēr ir kas cits nekā sieva. Es taču tev teicu, ka mūsu teātris pārceļas uz kaimiņu pagastu!

**Didzis.** Jā, teici... bet es to sapratu citādi...

**Monika.** Vai tas ir viss, kas tev man tagad sakāms?

**Didzis.** Nē. Piedod man, Monika!

**Monika.** Ja tas ir viss... tad nepiedodu.

**Didzis.** Monika... varbūt arī tu... neesi pilnīgi vienaldzīga pret mani?

**Monika.** Māte man vienmēr ir teikusi, ka visi vīrieši neatkarīgi no vecuma ir totāli stulbeņi. Es neticēju. Tagad pati varu par to pārliecināties.

**Didzis.** Varbūt... varbūt tu pat būtu gatava ar mani apprecēties?

**Monika.** Ja tas ir bildinājums, tad ļoti neizdevies.

**Didzis.** Monika... vai tiešām es drīkstu tevi bildināt?

**Monika.** Piedod, Didzi, bet tā ir katra vīrieša brīva izvēle!

**Didzis.** Nu... ja tu atļauj... tad... Es tevi mīlu, Monika! Jau kopš skolas laikiem! Kad tu aizbrauci, es domāju, ka sajukšu prātā! Ne par vienu citu visus šos gadus es nespēju domāt, kā tikai par tevi! Tāpēc arī rakstīju dzejoļus un sūtīju tos tev. Vai nāksi pie manis par sievu, Monika!

**Monika.** Kāpēc tad es te atgriezos no Rīgas?

**Didzis.** Kāpēc?

**Monika.** Tikai tāpēc, ka cerēju no tevis beidzot dzirdēt šos vārdus!

**Didzis.** Tātad tu esi ar mieru nākt pie manis par sievu?

**Monika.** Vai tad es jau nepateicu pietiekami skaidri?

**Didzis.** Nē, ne pietiekami skaidri.

**Monika.** Labi, tad teikšu pietiekami skaidri: jā, Didzi, es esmu ar mieru iet pie tevis pat par sievu!

41. skats

**Evita un Kate** (*uzlēkšo*). Brūtgāns un brūte! Brūtgāns un brūte! Brūtgāns un brūte!...

**Evita.** Piedodiet!

**Kate.** Mēs mācāmies tekstu jaunajai lugai.

**Evita.** Negribējām iztraucēt.

**Didzis.** Kādai lugai?

**Kate.** Pašas sarakstījām!

**Evita un Kate.** Brūtgāns un brūte! Brūtgāns un brūte! Brūtgāns un brūte!...

42. skats

**Rīta**(*uznāk*). Kaut ko mēģināt?

**Monika.** Nupat jau beidzām.

BEIGAS